

Emlékezés Cserháti Istvánra

Cserháti István, a neves orvos-tudóst és közéleti személyiséget 1973-ban nevezték ki a Szegedi Orvostudományi Egyetem II. számú Belgyógyászati Klinikájának igazgatójává, 1985-től volt az egyetem rektora, és ugyanabban az évben, az MSZMP kongresszusán a Központi Bizottság tagja lett. Közmegebecsülés övezte Szegeden, hallgatói valósággal rajongtak érte, kollegái tisztelték rendkívüli munkabírásaért, munkaszeretetéért, lelkiismeretességéért. Nevéhez fűződik a II-es Belklinika két fő profiljának — haematológia és kardiológia — kifejlesztése, nemcsak helyi, hanem regionális, sőt országos feladatok ellátására. Páratlanul gazdag, sokoldalú egyéniség élete tört ketté tragikusan váratlan halálával, egy évvel ezelőtt.

A Szent-Györgyi Albert nevét nemrégiben felvett szegedi egyetem vezetése, Cserháti professzor tanítványai és a II-es belklinika, kollektívája elhatározta, a *professzor emlékére két-évenként tudományos ülésszakot* szervez Szegeden. Az elsőt most, halálának évfordulóján tartották meg, s

összekötötték Cserháti István emléktáblájának avatási ünnepségével.

A Cserháti István emlékülés január 21-én kezdődött meg Szegeden, a KISZ Fürj utcai politikai képzési központjában, a *Csanády Miklós* egyetemi tanár vezette II-es számú Belgyógyászati Klinika, és annak oktatói-dolgozói KISZ-szervezete rendezésében. Mint *Gurzó Mihály*tól, a KISZ-szervezet titkárától megtudtuk, Cserháti István életpéldája szellemében úgy döntöttek; a *35 éven aluli orvosok, kutatók, szakdolgozók fóruma* teremti meg az emlékülésekkel. A cél az, hogy tudományos fórumot, szereplési lehetőséget biztosítsanak az ország tehetséges fiatal kutatóinak, s a legjobb eredményeket fölmutatók számára megnyerjék a hazai orvosi tudományos társaságok támogatását. A konferencia védnökségét vállalta a Szent-Györgyi Albert Orvostudományi Egyetem mellett a KISZ Központi Bizottsága, valamint a Magyar Belgyógyász Társaság, a Magyar Haematológiai, Onkológiai, Immunológiai, Gastroenterológiai Társaság is. A *Fiatalok tudományos fóruma* elnevezésű emlékülésen 290-en vettek

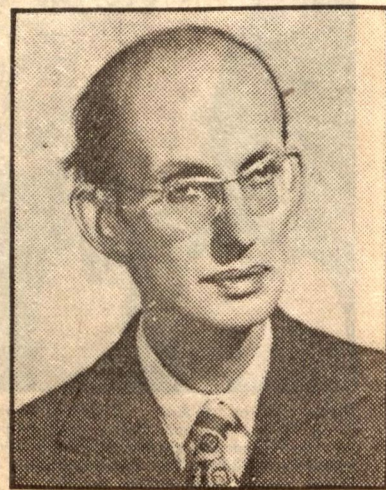
részt az ország legkülönbözőbb tudományos és gyógyító intézményeiből. A fiatal kutatók összesen 146 előadást tartottak, melyet neves szakemberek értékelnek és kiemelik a legértékesebb előadásokat. Ezeket a konferencia zárásakor díjazzák is. Az emlékülés fődjia: *Kalmár Márton* szegedi szobrászművész alkotása, a *Cserháti István emlékérem*, melyet annak a fiatal kutatóknak nyújtottak át, akik legkiemelkedőbb tudományos értékű előadást tartotta, s írásban benyújtott pályázata alapján szakmai és közéleti tevékenysége is példászerűnek ítélték. Az idei fórumon a fődjit, az emlékérmeket ketten kapták: *Forster Tamás*, a SZOTE II. Belgyógyászati Klinika tanársegéde és *Tótsági Árpád*, a SZOTE Gyógyszertani Intézetének fiatal orvosa.

A háromnapos rendezvénysorozat a Cserháti emléktábla felavatásával ért véget, január 23-án. A Kalmár Márton szobrászművész alkotta emléktábla felavatásán *Hollán Zsuzsa* akadémikus, az Országos Haematológiai és Vértranszfúziós Intézet főigazgatója, az MSZMP Központi Bizottságának tagja méltatta Cserháti professzor érdemeit. Ezt követően *Szilárd János*, a SZOTE rektora és *Csanádi Miklós* professzor emlékeztek a kutatóra, a barátokra.

S. E.

Búcsú

dr. Klivényi Ferencről*

éven át intézetvezető-helyettesi feladatokat is ellátott.

A kénorganikus vegyületek körében vizsgálta és tisztázta az aromás és alifás szulfokloridok redukciójának, valamint a szulfenilkloridok hidrolízisének a mechanizmusát. Foglalkozott a tielszulfonátok és tielszulfenátok reakcióival és szerkezetüket kémiai módszerekkel bizonyította. Előállította és vizsgálta a szulfémsav-sókat és kémiai reakciókkal bizonyította szerkezetüket. Megállapította, hogy a tiamid-típusú vegyületek szulfenilezési reakciója mindig diszulfidokhoz és nem szulfenamidokhoz vezet. Gyógyszeranalitikai munkája is maradandó. Ezen eredményei alapján kérték fel az elmúlt évben megjelent VII. Magyar Gyógyszerkönyv szerkesztési munkálataiban való részvételre. Foglalkozott több gyógyszer-vegyület, a pentetrazol, lidokain és papaverin analitikájával, főként az azonosításra alkalmas színreakcióknál végbemenő kémiai folyamatok felderítésével. Tudományos eredményeit, tankönyvek, kézikönyvek, monográfiák és nagyszámú, napjainkban megjelenő tudományos publikáció alapvető megállapításokként idézik. Eredményei elismeréseként dr. Klivényi Ferenc sok éven át tagja volt a Magyar Tudományos Akadémia Heterociklusok Munkabizottságának. A szerves kénvegyületek kémiájának történetébe a szegedi Gyógyszerésztudományi Karon dolgozó kémiai iskola az 1950-es évektől kezdve nemzetközileg számon tartott eredményeket ért el.

Alig hihető, hogy a Gyógyszerészeti Vegytani Intézet kiváló tanára, az Intézet egyik alapító tagja, dr. Klivényi Ferenc docens, a kémiai tudomány kandidátusa nincs többé.

Családtagok, barátok, munkatársak, volt tanítványok és hallgatók mély megrendüléssel állunk a jól ismert oktató, kutató, melegsívű barát hamvai előtt, hogy végső búcsút vegyünk tőle.

Dr. Klivényi Ferenc hallgató korától az 1986. decemberi nyugalomba vonulásáig, több mint 36 éven át dolgozott a Gyógyszerészeti Vegytani Intézetben. Ez idő alatt mintegy 3000 gyógyszerészhallgató kémiai képzésében vett részt a szerves kémia, a gyógyszerészi kémia és az analitikai kémia területén. Tömör, lényegyet bemutató, igen színvonalas előadásokat tartott, melyeken a gyógyszerészhallgatók generációi nevelkedtek. Ez a helyes kifejezés, mert Klivényi tanár úrtól nemcsak kémiát, hanem munkaszeretetet, helytállást és emberséget is tanulhat hallgatói. A hallgatókkal való kapcsolata példamutató volt. Objektív vizsgáztató, de nagy élet-tapasztalataból adódott bölcsességgel, egyben megértő is volt a vizsgákon tapasztalt kisebb hibákkal és a hibákkal szemben.

Klivényi Ferenc először vegyész oklevelet szerzett. Oktató munkájának még teljesebbé tétele érdekében később a gyógyszerészeti oklevelet is megszerezte. Gyógyszerészeti tanulmányait kitüntetéses diplomával végezte.

Kitartó és álhathatos kutatónak ismertük, aki fáradhatatlan és makacs újra-újra kezdéssel igyekezett úrrá lenni, és úrrá is lett a nehézségeken. Igen jelentős eredményeket ért el a szerves kénvegyületek területén. Nevét egykori tanárának, majd barátjának, Vinkler Elemér professzornak nevével együtt örökre beírták a szerves kénvegyületek áttörő munkát végző klasszikus kutatói közé. Több

Kedves Feri Barátunk! Munkatársaid, tanítványaid hiába várnak már a régi laboratóriumban. Jönvő folyóiratokban közölt dolgozataid, az azokat idéző munkák azonban megőrzik eredményeidet. Kutató jegyzőkönyveidet mi is őrizzük, de Te magad már nem örülhetsz többé a kémiai sikereknek.

Néhány hónapja még felajánlottad magadnak is kevés fizikai erőt a imost felújított laboratórium berendezéséhez. Akkor azt gondoltuk, hogy még sokáig élvezed a régen tervezett pihenést szeretett családod körében és örülhetsz gyermekidnek, akikről mindig atyai büszkeséggel beszéltél. Jogaid öröklél gyermekid tanulmányi és sportsikereinek.

Kedves Feri Barátunk! Neved örökre beírtad a Szent-Györgyi Albert Orvostudományi Egyetem történetébe. Emléked őrizzük! Nyugodjál békében!

DR. BERNÁTH GÁBOR

* Részletek a dr. Klivényi Ferenc temetésén, 1987. december 11-én elhangzott beszédből.

Megnyílt a jegyzetbolt

A *Gondolat* Bodnár László rektor-helyettesétől származik, s lényege, hogy a JATE saját maga biztosítsa hallgatóinak a szükséges jegyzeteket. Újdonság a fölvetésben, hogy az egyetem az „előállítás” minden fázisát maga végzi, azaz a jegyzetek megírását, kiadását-nyomását, és árusítását. Ennek érdekében a JATE 1988. január 1-től kísérleti jelleggel kiadói jogot kapott, s ezért nyílt ez a bolt, a Szegedi Egyetem Szerkesztőségének helyén (Dugonics tér 12).

Január 20-án 11 órakor *Csákány Béla* rektor mondott avatóbeszédet. Egyetemi jellegűnköz tartozik, hogy keressünk universitas-jellegű működési módokat. Ehhez kerültünk most egy lépéssel közelebb saját kiadónk és boltunk létesítésével — mondotta. Növeli a vállalkozás értékét, hogy olyan tekintélyes partnert találtunk, mint a *Gondolat* Kiadó. Úgy gondolom, ideális helyre került az üzlet, központi fekvése remélhetőleg kedvezően hat a forgalomra — emelte ki a rektor. Végül a társadalmi szervek jelenlévő képviselőit, a társintézmények vezetőit, a JATE tanárait, hallgatóit egy kis nyitás előtti tájékozódásra, nézegetésre és vásárlásra hívta meg.

A jegyzetbolt hétfőtől péntekig fél 9-től 17 óráig tart nyitva. *Varga Ilona* az üzlet vezetője, elmondta, hogy elsődleges feladatuknak a jegyzetek, és a tanuláshoz szükséges könyvek

Pillanatkép még a nyitás előtt (Schmidt Andrea felvétele)

árusítását tekintik. Emellett kínálnak még egyéb, az egyetemistákat érdeklő kiadványokat, és néhány különlegesít a *Gondolat* Kiadótól. A tervek szerint kapható lesz itt újságunk, a Szegedi Egyetem is. A választékban négyféle „tétel” szerepel: a *JATE saját jegyzetei* 200 000 Ft, *egyéb egyetemi jegyzetek* 30 000 Ft, *Gondolat könyvek* 700 000 Ft, valamint a *Könyv-értékesítő Vállalat kiadványai* 95 000 Ft értékben. A boltvezető elmondta, hogy a JATE-jegyzetekre

árusítási monopóliumuk van, jelenleg mindenféle jegyzet kapható, s remélhetőleg a *Gondolat* el fogja hozni ide néhány különleges, keresett kötetét is. A bolt rendszeresen megkapja a tanszékek kötelező olvasmányainak jegyzékét, így minden bizonyosan zavartalan lesz az ellátás. Ezek a feltelemek minden bizonyosan garantálják, hogy a jegyzetbolt jegyzett bolt lesz, tanárnak, diáknak egyként hasznos, örömteli.

(más)

Ideológia és reform

Régóta és sokak hangoztatják: a reformfolyamat döntő pontja a politikai intézményrendszer megújítása. E szempontból kiemelkedő jelentőségű az ideológiai munka minősége. Az MSZMP Politikai Bizottsága a közelmúltban tézisekben összegezte álláspontját az *ideológiai munka időszzerű kérdéseiről*, majd állásfoglalását a pártszervezeteknek és a társadalomtudományi alkotóműhelyeknek vitára ajánlotta. Az MSZMP JATE V. B. Agitációs és Propaganda Bizottsága és a Marxizmus—Leninizmus

Központi Tanszékcsoport pártalap-szervezete január 21-én kibővített elméleti taggyűlésén egyetemi oktatók mondtak felelős véleményt a tézisekről. Azért, hogy a vita lényegretörő és tematikus legyen korreferátumok vezették be a taggyűlést. *Simon Ferenc* általános ideológiai kérdésekről, *Égető Emese* a tézisek közgazdasági vonatkozásairól, *Gézi József* a politikai

rendszerrel összefüggő kijelentésekről, *Vörös László* a művészetpolitikát érintő megállapításokról, *Nagy László* a nemzetközi összefüggésekről szolt vitaindítójában. Úgy gondoljuk, hogy e témáról a nem párttagoknak is markáns véleménye van, a párton belül zajló vitában felbukkanó gondolatok széles érdeklődésre tartanak számot, ezért következő lapszámunkban összefoglaljuk az MSZMP JATE szervezetének elméleti taggyűlésén elhangzottakat.

(—SZI)

Szb-ülés

A Szent-Györgyi Albert Orvostudományi Egyetem Szakszervezeti Bizottsága január 21-én ülésezett. A testület megállapította, hogy a szakszervezeti tagok között bizonyos nyugtalanságot kelt a változó bérélemek bruttóitása körül tapasztalható bizonytalanság. A tájékoztatóban utaltak arra, hogy amíg az ügyeleti díjat és a műszakpótlékot már szabályozták, addig a túlórákkal, óradíjakkal kapcsolatos kérdések egyelőre nyitva maradtak. Az elhangzott észrevételeket, javaslatokat, határozatokat az EDSZ, illetve a SZOTE állami vezetéséhez, a dolgozók összegyűjtött észrevételeit pedig a gazdasági vezetéshez továbbították.

Mit tenne Ön ha... tüntetnének a menza ellen a szegedi hallgatók?

Csákány Béla, a JATE rektora: Haladéktalanul összehívnam a hallgatók érdekvédelmi szervezetét, a Hallgatói Tanácsot. Velük megbeszelném az ügyet, és a tanácskozás eredményét mint ultimátumot a Csongrád Megyei Vendéglátóipari Vállalat elé terjeszteném.

Szilárd János, a SZOTE rektora: Nem esnék pánikba, hiszen a hallgatók úgysem attól laknak jól, amit a menzán esznek. Tehát nem félnék,

hogy éhenhalnak, természetesen megvizsgálnam a kérdést, és próbálnék megoldást találni.

Rigó János, a JGYTF főigazgató-helyettese: Amilyen állapotok uralkodnak a Hámán-menzánkon, bizony nem ártana egy kis tüntetés! Hátha a Kőjál fölfügynelne és javulna a helyzet. Én csatlakoznék egy ilyen tüntetéshez, mint a Közgáz tanárai is tették.